

Justis- og beredskapsdepartementet
postmottak@jd.dep.no

Deres referanse
24/5428-ØYF

Vår referanse

Dato
28.03.2025

Innspill til mandatutformingen til politirolleutvalget

Innledning

Vi vil innledningsvis takke for Justisministerens invitasjon til å gi innspill til mandatutformingen til politirolleutvalget. Norges Politilederlag er en del av Parat og vi organiserer ledere i politiet på alle nivåer og alle fagfelt. Innspill til mandat er behandlet i våre organer innenfor den tid som har vært til rådighet.

Innspill

Vi anbefaler at politirolleutvalget får et bredt mandat, men at det samtidig legges vekt på at utvalget må ha tempo og solid fremdrift i arbeidet. Dersom utvalgets arbeid kan gjennomføres som delleveranser bør dette vurderes.

De ti grunnprinsippene for norsk politi, slik de ble formulert i NOU 1981:35, har vært en god rettesnor for utvikling av politiet gjennom 45 år. De siste årene har vi imidlertid sett at prinsippene har vært under press, særlig i forhold til desentraliserte tjenester og spesialisering av polititjenesten. Utvalget bør utfordres til å komme med oppdaterte grunnprinsipper for norsk politi som møter behovet for fremtidig drift og utvikling av politiet. Vi minner her om betydningen av at dette møter de behov vi har beskrevet knyttet til arbeidet med en langtidsplan for politiet, og som det nå foreligger et anmodningsvedtak fra et samlet Storting om å få på plass.

Utvalget bør gjennomgå hele politiets portefølje for å vurdere hvilke oppgaver politiet skal ha i fremtiden. En vurdering av politiets oppgaver som ikke er rent polisiære, herunder forvaltningsoppgaver og oppgavene til sivil rettspleie bør være en del av dette. Målsettingen må være å lande hva som samlet sett gir best effekt for innbyggerne.

Det er naturlig at utvalget får i mandat å diskutere hvilken tilknytning påtalemyndigheten skal ha til politiet. Men også her må en samlet vurdering av effekter for innbyggerne være en rettesnor, ikke profesjonsrelaterte hensyn.

Vi mener at mandatet kan avgrenses mot bevæpningsspørsmålet. Her har vi allerede et kunnskapsgrunnlag som er godt nok, og tiden er overmoden for å få i gang en egen politisk prosess for å innføre generell bevæpning av politiet. Deretter må det bli en politifaglig vurdering hvordan dette skal gjennomføres, og hvilke funksjoner eller grupper av tjenestepersoner i politiet

som skal bevæpnes, med videre. Spørsmålet om generell bevæpning må ikke forsinkes av politirolleutvalget.

I lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen og de mange oppgaver politiet har ansvar for å håndtere i krisespekteret under krig, finner vi det naturlig at utvalget kommer med vurderinger rundt håndtering av dette. Dette handler dels om ressurser som det bør vurderes samvirke om med andre offentlige virksomheter for å få best mulige effekter til rett tid. Dels handler det også om oppgaver som utvalget mener må nedprioriteres eller omfordeles, hvis og når kapasitet utfordres ved hendelser i krisespekteret.

Norges Politilederslag er også opptatt av at vi utvikler et politi som er i stand til å rekruttere og beholde rett kompetanse. Utvalget bør skissere løsninger for hvordan et fremtidig politi skal evne dette i økende konkurranse om knappe personellressurser både innen fag og ledelse.

Avslutning

Norges Politilederslag ønsker regjeringen lykke til i arbeidet med å få frem en ny politirollemelding. Vi har ønsket en bred diskusjon om politiets oppgaver velkommen relativt lenge. Politiet er samfunnets sivile maktapparat og det er derfor viktig at vi med jevne mellomrom får store, åpne, politiske debatter om hvilket politi landet skal ha. Kanskje vil vi ved neste korsveg slippe å opprette et eget utvalg for å håndtere dette. Det forutsetter at vi lykkes i arbeidet med å utvikle og anvende Politidirektørens Faglige råd som grunnlag for flerårige planer i politiet. Et slikt råd bør kunne anvendes som grunnlag for denne type debatter med jevne mellomrom.

Kjetil Ravlo
Forbundsleder

Jarle Utne-Reitan
Nestleder

«Ansvarlig, åpen og fremtidsrettet»

Norges Politilederslag i Parat
www.politilederen.no